

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w Zespole Szkół w Połczynie-Zdroju

(wersja zupełna)

SOM obowiązują od dnia 17.05.2024 roku

Zarządzenie Dyrektora nr 3/2024 z dnia 17.05.2024 roku

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870)
3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 1606)
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 900)
6. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781)
7. Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. 1991 r. nr 120, poz. 526)
8. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2012, poz. 1169)

Spis treści

PODSTAWA PRAWNA	2
WSTĘP.....	5
PODSTAWOWE TERMINY	5
§ 1.....	5
ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA UCZNIÓW.....	7
ZASADY OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM.....	10
§ 1. Zasady zatrudniania pracowników w Zespole Szkół w Połczynie-Zdroju oraz dopuszczania do kontaktu innych osób z małoletnim (wolontariuszy, praktykantów i in.)	10
§ 2. Zasady bezpiecznych relacji uczniów i pracowników szkoły, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich	11
§ 3. Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowań niedozwolonych.....	15
Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole	16
§ 4. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci	18
§ 5. Zasady ochrony wizerunku małoletniego	19
§ 6. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich	20
§ 7 Ochrona małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	20
ROZDZIAŁ ZASADY I PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO	21
§ 1. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest krzywdzony na terenie szkoły przez pracownika lub inną osobę dorosłą	21
§ 2. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia ucznia przez innego ucznia/uczniów (przemoc rówieśnicza).....	23
§3. Zasady i procedury podejmowania w sytuacji podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej. Wdrożenie procedury „Niebieskie Karty”	24
ORGANIZACJA PROCESU OCHRONY MAŁOLETNIICH	25
§ 1. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania „Standardów ochrony małoletnich” oraz dokumentowanie tej czynności.....	25
§ 2. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń podejrzenia lub krzywdzenia	25
§ 3. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji	25
§ 4. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia	26
§ 5. Udostępnianie „Standardów ochrony małoletnich” pracownikom szkoły, osobom współpracującym ze szkołą, małoletnim i ich rodzicom/opiekunom prawnym.....	27

§ 6. Zasady przeglądu i aktualizowania dokumentu „Standardy ochrony małoletnich”	28
ZAPISY KOŃCOWE	28
WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW	29
Załącznik nr 1.....	30
Załącznik nr 2.....	31
Załącznik nr 3.....	32
Załącznik nr 4.....	33
Załącznik nr 5.....	36
Załącznik nr 6.....	37
Załącznik nr 7.....	38
Załącznik nr 8.....	40
Załącznik nr 9.....	42

WSTĘP

Podstawową zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników szkoły i osoby współpracujące ze szkołą jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Ponadto pracownik szkoły i osoba współpracująca ze szkołą traktuje ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec uczniów przemocy w jakiegokolwiek formie.

„Standardy ochrony małoletnich” zawierają wytyczne dotyczące postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa i dobra dzieci oraz uwzględniają sytuację dzieci niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

PODSTAWOWE TERMINY

§ 1.

Ilekrót w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

1. **małoletnim** – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
2. **pracowniku szkoły** – należy przez to rozumieć każdego pracownika Zespołu Szkół w Połczynie-Zdroju, bez względu na formę zatrudnienia, w tym: wolontariuszy lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt w szkole z małoletnimi;
3. **osobach współpracujących ze szkołą** - należy przez to rozumieć pracowników firm i instytucji wspierających szkołę; są to m.in.: wolontariusze, stażyści, praktykanci odbywający w szkole praktykę zawodową;
4. **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Zespołu Szkół w Połczynie-Zdroju;
5. **rodzicu** – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod jego władzą rodzicielską. Jeżeli małoletni pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka;
6. **opiekunie prawnym małoletniego** – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciężące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może

dokonywać czynności prawnych w imieniu małoletniego i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;

7. **osobie najbliższej małoletniemu** – należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcię, dziadka, rodzeństwo: siostrę, brata, w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;
8. **przemocy fizycznej** – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.;
9. **przemocy seksualnej** – należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
10. **przemocy psychicznej** – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u małoletniego poczucie, że jest nic niewarty, zły, niekochany, niechciany, zagrożony i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;
11. **zaniechaniu** – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;
12. **przemocy domowej** – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
13. **osobie stosującej przemoc domową** – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej;

14. **świadku przemocy domowej** – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA UCZNIÓW

1. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę na temat czynników ryzyka krzywdzenia uczniów i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletniego.
2. Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa, że uczeń jest krzywdzony, zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.
3. Pracownicy szkoły zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo małoletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi szkoły.
4. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych uzyskały informację o krzywdzeniu ucznia lub inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
5. Pracownicy szkoły znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel - małoletni i małoletni - małoletni ustalone w szkole.
6. Pracownik szkoły w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich, m.in. takie jak:
 - uczeń jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie;
 - uczeń kradnie jedzenie, pieniądze itp.;
 - uczeń żebrze;
 - uczeń jest głodny;
 - uczeń nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.;
 - uczeń nie ma przyborów szkolnych, odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych;
 - uczeń ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić, obrażenia są w różnej fazie gojenia;

- podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., uczeń często je zmienia;
 - u ucznia pojawia się niechęć do lekcji wychowania fizycznego;
 - uczeń nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
 - uczeń boi się opiekuna, boi się powrotu do domu;
 - uczeń wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
 - uczeń cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
 - uczeń jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny, itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się, itp.;
 - uczeń osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości;
 - uczeń ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet);
 - uczeń używa środków psychoaktywnych;
 - uczeń nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym (tzw. „lepkość” małego);
 - w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu ucznia zaczynają dominować elementy/motywy seksualne;
 - uczeń jest rozbudzony seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku;
 - uczeń ucieka z domu;
 - nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania ucznia;
 - uczeń mówi o przemocy.
7. Jeżeli z objawami u małego współwystępują określone zachowania rodziców/opiekunów, to podejrzenie, że mały jest krzywdzony, bywa szczególnie uzasadnione. Niepokojące zachowania opiekunów to:
- opiekun podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje, lub odmawia wyjaśnień przyczyn obrażeń ucznia;
 - opiekun odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem ucznia;
 - opiekun mówi o małym w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża strofuje ucznia (np.: używając określeń takich jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”);
 - opiekun poddaje małego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy, lub zbyt pobłażliwy, lub odrzuca małego;
 - opiekun nie interesuje się losem i problemami małego;
 - opiekun często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa mały;

- opiekun jest apatyczny, pogrążony w depresji;
 - opiekun zachowuje się agresywnie;
 - opiekun ma zaburzony kontakt z rzeczywistością, np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji;
 - opiekun wypowiada się niespójnie;
 - opiekun nie ma świadomości potrzeb małoletniego lub neguje te potrzeby;
 - opiekun faworyzuje jedno z rodzeństwa;
 - opiekun przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym;
 - opiekun nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.
8. Sygnały ostrzegawcze wspierające identyfikację ucznia w kryzysie pomocne w ocenie sytuacji nastolatka oraz ocenie ryzyka zachowań niebezpiecznych. Zachowania, które mogą być sygnałami kryzysu nastolatka:
- wycofywanie się z kontaktów z rodziną i przyjaciółmi, odwracanie się od nich;
 - zainteresowanie lub wręcz zaabsorbowanie śmiercią;
 - wyraźne zmiany osobowości i nastroju;
 - trudności z koncentracją;
 - trudności w szkole;
 - obniżenie jakości pracy i ocen;
 - zmiana dotychczasowych zwyczajów dotyczących jedzenia i snu (utrata apetytu lub objadanie się, bezsenność lub nadmierna senność);
 - utrata zainteresowania rozrywkami;
 - częste uskarżanie się na fizyczne dolegliwości, przeważnie powiązane z emocjami, jak bóle głowy, bóle żołądka lub uczucie zmęczenia;
 - nieustanne znużenie;
 - utrata zainteresowań dla rzeczy i spraw, o które dotychczas nastolatek się troszczył (np. zaniechanie dbałości o wygląd)
 - rozmowy o samobójstwie lub jego planowaniu;
 - oskarżanie się; „Jestem złym człowiekiem”
 - wypowiedzianie komunikatów typu: „Jestem niczym”, „Nie warto się mną zajmować”, „Chciałbym umrzeć”, „Zamierzam się zabić”, „Nie powinnam się urodzić”

- wzrost impulsywności: nagłe impulsywne działania, jak akty agresji i przemocy, zachowania buntownicze lub ucieczkowe (wynikające z ogromnego napięcia emocjonalnego);
- nagłe ekscesy alkoholowe lub narkotykowe (będące próbą „znieczulenia się w cierpieniu” lub formą wołania o pomoc);
- odrzucanie pomocy;
- wypowiadanie komunikatów na temat beznadziejności życia, braku wyjścia, własnej bezwartościowości;
- odrzucanie otrzymywanych pochwał lub nagród;
- nagłe przejście z depresji do stanu pogody i zadowolenia.
- rozdawanie kolegom swoich ulubionych przedmiotów; oddawanie domowych zwierzątek w dobre ręce.

ZASADY OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM

§ 1.

Zasady zatrudniania pracowników w Zespole Szkół w Polczynie-Zdroju oraz dopuszczania do kontaktu innych osób z małoletnim (wolontariuszy, praktykantów i in.)

1. Rekrutacja nauczycieli odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie – Karta Nauczyciela oraz obowiązkiem weryfikacji kandydata do zatrudnienia w Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych oraz w Rejestrze Sprawców Przepisów na Tle Seksualnym.
2. Rekrutacja pracowników administracji i obsługi odbywa się na zasadach określonych w ustawie o pracownikach samorządowych i przepisach wykonawczych oraz obowiązkiem weryfikacji kandydata do zatrudnienia w Rejestrze Sprawców Przepisów na Tle Seksualnym.
3. Zatrudniani pracownicy, praktykanci i wolontariusze przed rozpoczęciem pracy lub dopuszczeniem do kontaktu z uczniami są zobowiązani do zapoznania się ze „Standardami ochrony małoletnich”. Potwierdzenie zapoznania się z ww. dokumentem składają w formie oświadczenia o zobowiązaniu się do jego przestrzegania. Oświadczenie zostaje umieszczone w aktach osobowych lub

dołączane do umów o świadczenie działalności wolontariackiej lub praktyki zawodowej - [Załącznik nr 1](#)

§ 2.

Zasady bezpiecznych relacji uczniów i pracowników szkoły, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi a pracownikami szkoły jest działanie dla dobra ucznia, z poszanowaniem jego godności, z uwzględnieniem jego emocji i potrzeb oraz w jego najlepszym interesie.
2. Pracownicy szkoły działają wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich uprawnień i kompetencji.
3. Zasady bezpiecznych relacji pracowników szkoły z uczniami obowiązują wszystkich pracowników (pedagogicznych i niepedagogicznych), stażystów, praktykantów i wolontariuszy.
4. Każdy pracownik szkoły:
 - w stosunku do uczniów powinien cechować się życzliwością, wyrozumiałością, cierpliwością, a jednocześnie stanowczością i konsekwencją w zakresie przestrzegania obowiązujących w szkole i społeczeństwie zasad postępowania, norm moralnych oraz przepisów prawa;
 - nie faworyzuje nikogo, wykazuje się obiektywizmem, sprawiedliwością, bezinteresownością i szacunkiem w traktowaniu i ocenie każdego ucznia;
 - szanuje godność ucznia jako osoby: akceptuje go, uznaje jego prawa;
 - rozwija samodzielność myślenia i refleksyjność młodzieży oraz pozwala uczniom wyrażać własne poglądy w sposób akceptowany społecznie;
 - pamięta, że pierwszymi i głównymi wychowawcami dzieci są rodzice lub opiekunowie, szanuje ich prawa oraz wspomaga w procesie wychowania;
 - traktuje indywidualnie każde dziecko, starając się rozumieć jego potrzeby oraz wspomagać możliwości;
 - wychowuje uczniów w duchu odpowiedzialności za własne czyny i ponoszenia konsekwencji dokonanych wyborów;
 - uczy zasad kultury osobistej oraz wpływa na kształtowanie właściwych postaw;

- wychowuje uczniów w duchu współdziałania i współżycia w grupie, ucząc jednocześnie poszanowania zasad szlachetnego współzawodnictwa;
- uwzględnia potrzeby i działa w interesie małoletniego;
- nie stosuje żadnej z form przemocy;
- ujawnia dane wrażliwe i inne informacje dotyczące dziecka tylko osobom uprawnionym, gdy wynika to z sytuacji małoletniego;
- nie nawiązuje żadnych relacji o niewłaściwym charakterze (w tym uwagi, żarty, zachowania, gesty lub udostępnianie małoletnim nieodpowiednich treści, substancji psychoaktywnych itp.);
- reaguje niezwłocznie, zgodnie z przyjętymi procedurami, na niestosowne zachowania innych wobec małoletniego;
- przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym pracownik szkoły na życzenie ucznia zapewnia obecność innej osoby dorosłej lub innego ucznia.

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

W komunikacji pracowników z uczniami zabrania się:

- wykorzystywania wobec ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej (np.: zastraszania, przymuszania, gróźb);
- stosowania jakiegokolwiek formy przemocy psychicznej wobec ucznia, np.: izolowania, pomijania, obniżania statusu ucznia w grupie, stygmatyzowanie ucznia z powodu jego zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej, ośmieszania, poniżania, wyzywania, grożenia, wyszydzania uczniów i wyśmiewania;
- stosowania jakiegokolwiek przemocy fizycznej wobec ucznia np.: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, ograniczenie swobody ruchu, bicie, popychanie, szturchanie, szczypanie, klapsy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk, ciągnięcie za włosy, pociąganie za uszy;
- umieszczania obraźliwych, ośmieszających ucznia rysunków, zdjęć i filmów, rozpowszechniania wszelkich nieprawdziwych, poniżających uczniów materiałów;
- stosowania dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci;
- stosowania wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów;
- publikowania prywatnych zdjęć ani innych informacji o uczniu i jego rodzinie w osobistych mediach społecznościowych, bez zgody zainteresowanej strony;

- ujawniania jakichkolwiek wrażliwych informacji nt. ucznia, informacji o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej, światopoglądzie, religii;
- naruszania prywatności ucznia, jeżeli sytuacja tego nie wymaga, np. nie wchodzi pod prysznic i do szatni na zajęciach wychowania fizycznego bez poinformowania o tym uczniów bądź pozwolenia;
- przyjmowania prezentów od ucznia oraz jego rodzica/opiekuna. Wyjątkami są drobne, okazjonalne podarunki związane ze świętami w roku szkolnym np. kwiaty, bombonierki, prezenty składkowe itp.;
- faworyzowania ucznia;
- nawiązywania z uczniem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych jak również składania mu propozycji o nieodpowiednim bądź mogącym być dwuznacznie zrozumianym przez ucznia charakterze, obejmuje to także formułowanie komentarzy o charakterze seksualnym, stosowania żartów, używania gestów o seksualnym podtekście oraz zabrania się udostępniania uczniowi treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę;
- zatajania informacji na temat możliwości występowania relacji, które charakteryzują się w szczególności zjawiskiem polegającym na zauroczeniu ucznia przez pracownika, bądź pracownikiem przez ucznia; wszelkie takie sygnały muszą być przekazywane do dyrektora w sposób gwarantujący poszanowanie godności osób zaangażowanych w sytuację.

Kontakt fizyczny z uczniem

Bezpośredni kontakt z małoletnim oparty jest na poszanowaniu jego intymności i godności.

A. Dozwolone formy kontaktu fizycznego to m.in.:

1. kontakty w zajęciach sportowo-rekreacyjnych;
2. stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym - dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia, dotyczących konfliktów pomiędzy podopiecznymi (np. rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie);
3. działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy);

4. zagrożenie lub panika spowodowane czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.);
5. w uzasadnionych przypadkach, za zgodą rodziców/opiekunów prawnych dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z uczniem. Do sytuacji takich zaliczyć można pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, spożywaniu posiłków bądź poruszaniu się po szkole;
6. każdorazowo należy kierować się swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję ucznia, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

A. Niedozwolone formy kontaktu fizycznego

Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:

1. przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie);
2. erotyzowania relacji (np. flirt słowny, dwuznaczny żart, zły dotyk, wyzywające spojrzenie);
3. seksualizacji relacji (np. obcowanie płciowe i inne czynności seksualne).

• **Kontakt pracowników z uczniami bezpośredni i online poza godzinami pracy**

1. Kontakty bezpośrednie i online z dzieckiem poza szkołą powinny być:
 - być ściśle powiązane z wykonywaniem obowiązków służbowych, opiekuńczo-wychowawczych (np. towarzyszenie w realizowanych poza szkołą ważnych dla małoletniego wydarzeniach wymagających wsparcia osoby dorosłej, zorganizowane przez szkołę wyjazdowe formy itd.);
 - odbywać się w miarę możliwości z wykorzystaniem dziennika elektronicznego, Office 365, e-maila służbowego.
2. Jeśli pracownik musi spotkać się z uczniem lub jego rodzicem/opiekunem prawnym poza godzinami pracy szkoły, pracownik informuje o tym dyrektora szkoły - rodzic/opiekun prawny ucznia oraz uczeń musi wyrazić zgodę na taki kontakt.
3. Jeżeli pracownicy utrzymują relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia, to zobowiązani są do zachowania w poufności wszystkich informacji dotyczących innych uczniów i ich rodziców/opiekunów prawnych.

- **Transport, przemieszczanie się i warunki noclegowe podczas wycieczek szkolnych:**
 1. Opieka nad uczniami w sytuacjach wyjazdowych powinna być zgodna z przepisami o organizacji wyjazdów i wycieczek szkolnych.
 2. Przy organizacji noclegu/zakwaterowania brane pod uwagę jest pokrewieństwo, relacje i płeć podopiecznych.
- **Bezpieczeństwo online**

Pracownik szkoły jest świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także własnych działań w Internecie.

§ 3.

Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowań niedozwolonych

1. Obowiązkiem ucznia jest przestrzeganie zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły.
2. Uczeń, jeżeli jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np.: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy u osoby dorosłej.
3. Uczeń jest zobowiązany do respektowania praw i wolności osobistej swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
4. Uczeń nie narusza praw innych uczniów - uznaje prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny.
5. Uczeń zachowuje wysoką kulturę w kontakcie z innymi uczniami.
6. Uczeń kontroluje swoje zachowania i emocje pod kątem wyrażania sądów i opinii; jest życzliwy dla innych uczniów i pracowników, nie stosuje wulgaryzmów, wypowiada się w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
7. Uczeń akceptuje i szanuje innych uczniów. Buduje relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między uczniami w różnych obszarach życia, wzajemne

zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą.

8. Uczeń okazuje zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferuje im pomoc.
9. Uczeń wyraża własne poglądy, oceny i spojrzenie na świat w sposób wolny od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
10. Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/innych osób:

a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:

- bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie
- wymuszenia;
- napastowanie seksualne;
- nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
- fizyczne zaczepki;
- zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
- rzucanie w kogoś przedmiotami;

b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:

- obelgi, wyzwiska;
- wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
- bezpośrednie obrażanie ofiary;
- plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary;
- groźby;
- stalking;

c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- poniżanie;
- wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
- pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu, w mediach społecznościowych);
- wulgarne gesty;
- śledzenie, szpiegowanie;
- obraźliwe SMSy i MMSy, itp;

- wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
 - telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające;
 - niszczenie, zabieranie rzeczy należących do ofiary;
 - straszenie;
 - uporczywe wpatrywanie się w osobę;
 - szantażowanie;
 - odwracanie się i pomijanie w rozmowie;
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek, itp.), używanie ognia na terenie szkoły.
 3. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
 4. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, itp.
 5. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu, spożywanie substancji prawem zabronionych.
 6. Przynoszenie do szkoły substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków).
 7. Rozprowadzanie i stosowanie substancji psychoaktywnych.
 8. Wulgarne lub obraźliwe odzywanie się do kolegów lub innych osób w szkole.
 9. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
 10. Kradzież - przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
 11. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.
 12. Wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
 13. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami - udział w bójce.
 14. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
 15. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania (przemoc) uczniów względem siebie.
 16. Znęcanie się oraz współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie.

17. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów - osób bez ich zgody.
18. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
19. Stosowanie wobec innych uczniów oraz innych osób różnych form cyberprzemocy.

§ 4.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci

1. Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu oraz podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
2. Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu pracownikom szkoły oraz osobom współpracującym ze szkołą, jak i dzieciom, w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.
3. Sieć jest monitorowana, tak, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
4. Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa i są monitorowane przez Ogólnopolską Sieć Edukacyjną (OSE).
5. Na terenie szkoły dostęp ucznia do Internetu jest możliwy:
 - na zajęciach oraz kołach zainteresowań - pod nadzorem nauczyciela, innego pracownika szkoły lub osoby współpracującej ze szkołą;
 - w przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem - nauczyciel, inny pracownik szkoły lub osoba współpracująca ze szkołą ma obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Nauczyciel, inny pracownik szkoły lub osoba współpracująca ze szkołą czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji.
6. Uczniowie nie mają dostępu do hasła, które umożliwia korzystanie z sieci Wi-Fi.
7. W szkole wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci w szkole.
Do obowiązków tej osoby należą działania według poniższych procedur:
 - zabezpieczenie sieci internetowej szkoły przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację odpowiedniego oprogramowania;
 - aktualizowanie na bieżąco oprogramowania.

8. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu („Zasady bezpieczeństwa w Internecie” umieszczone na stronie szkoły).
9. Szkolna procedura reagowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy znajduje się Programie Wychowawczo-Profilaktycznym szkoły.

§ 5.

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

1. Pracownicy szkoły, uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku ucznia.
2. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie szkoły bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
3. W celu uzyskania zgody opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku ucznia, pracownik szkoły może skontaktować się z opiekunem małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody.
4. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych opiekuna małoletniego bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
5. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.
6. Upublicznienie przez pracownika szkoły wizerunku ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna ucznia.
7. Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy ucznia oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie www.youtube.pl) w celach promocyjnych.

§ 6.

Zasady ochrony danych osobowych małoletnich

1. W szkole wdrożono politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych (pracowników, uczniów, rodziców/opiekunów) oraz powołano inspektora ochrony danych.
2. Rodzice uczniów niepełnoletnich/opiekunowie są informowani o przetwarzaniu danych osobowych dzieci poprzez klauzule informacyjne.
3. Dyrektor szkoły wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
4. Dane osobowe uczniów zarejestrowane w formie pisemnej (arkusze ocen, zaświadczenia, zwolnienia oraz inna dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe małoletnich) jest chroniona w zamykanych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (sekretariat, gabinety psychologa, pedagoga).
5. Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.

§ 7

Ochrona małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

1. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami, zwłaszcza z trudnościami w komunikacji, niepełnosprawnością intelektualną, powinni zostać otoczeni szczególną opieką. Od pracowników szkoły oczekuje się w takich przypadkach szczególnej wrażliwości.
2. Pracownicy zostali zapoznani z możliwymi sposobami porozumiewania się danego małoletniego lub z koniecznością zawiadomienia nauczyciela specjalisty (pedagog specjalny, psycholog, pedagog), który np. stosuje komunikację zastępczą.
3. Jeżeli zachodzi potrzeba pomocy wychowankowi z niepełnosprawnością w czynnościach osobistych, personel winien jej udzielać z pełnym zrozumieniem problemu oraz za zgodą opiekunów. Przy udzielaniu takiej pomocy należy kierować się należytych szacunkiem i dyskrecją.
4. W nagłym wypadku, gdy ten rodzaj pomocy jest potrzebny, opiekunowie powinni zostać o tym powiadomieni tak szybko, jak to jest możliwe. Dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami mogą łatwiej niż inni podlegać wykluczeniu w grupie

rówieśniczej, dlatego ważna jest umiejętność zauważania takich sytuacji przez opiekunów, tym bardziej, że wskazane osoby mogą mieć trudności w wyrażaniu swoich uczuć i potrzeb. Nie należy więc lekceważyć tego, co mówią. Zabronione jest nadużywanie zależności między wychowankiem a wychowawcą, zmuszanie go do działań niewłaściwych, czy wykorzystanie jego nieświadomości.

ROZDZIAŁ

ZASADY I PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

§ 1.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest krzywdzony na terenie szkoły przez pracownika lub inną osobę dorosłą

1. W przypadku powzięcia przez pracownika szkoły podejrzenia, że uczeń małoletni jest krzywdzony, ma on obowiązek sporządzenia notatki służbowej [Załącznik nr 2](#) i przekazania uzyskanej informacji (do wyboru) wychowawcy/pedagogowi/psychologowi/ dyrekcji szkoły.
2. Wychowawca/pedagog/psycholog/dyrektor (do wyboru) wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu.
3. Wychowawca/pedagog/psycholog/dyrektor (do wyboru) powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz plan wsparcia małoletniego.
4. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń sporządza kartę interwencji do każdego zgłoszenia krzywdzenia małoletniego, której wzór stanowi [Załącznik nr 3](#). Kartę załącza się do dokumentów koordynatora standardów.
5. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrekcja szkoły powołuje zespół interwencyjny.
6. W skład zespołu interwencyjnego mogą wejść: pedagog/psycholog, wychowawca ucznia małoletniego, pracownicy mający wiedzę na temat sytuacji, w jakiej znajduje się dziecko.
7. Zespół interwencyjny sporządza plan wsparcia małoletniego na podstawie opisu sporządzonego przez pedagoga/psychologa oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.

8. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.
9. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez pedagoga/psychologa opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
10. Pedagog/psycholog/dyrektor informuje opiekunów o obowiązku szkoły zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskiej Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
11. Po poinformowaniu opiekunów przez pedagoga/psychologa – zgodnie z punktem poprzedzającym – dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
12. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
13. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.
14. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych uzyskały informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 2.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia ucznia przez innego ucznia/uczniów (przemoc rówieśnicza)

1. W przypadku wystąpienia sytuacji krzywdzenia ucznia następuje bezpośrednia, natychmiastowa reakcja nauczycieli i pracowników szkoły na akty agresji i przemocy, przerwanie agresji lub przemocy.
2. Pracownik przeprowadza rozmowę z ofiarą i sprawcą przemocy na miejscu zdarzenia. Informuje wychowawcę/pedagoga/psychologa/dyrektora. Sporządza notatkę i przekazuje ją pedagogowi szkolnemu.
3. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia, dyrektor lub inny pracownik szkoły wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych).
4. Pedagog lub psycholog ustalają okoliczności zdarzenia i po konsultacji z dyrektorem podejmują decyzje o dalszych czynnościach.
5. Wychowawca lub pedagog/psycholog zawiadamia lub zaprasza do szkoły rodziców/opiekunów prawnych krzywdzonego ucznia i sprawcy/sprawców (jeśli, wymaga tego sytuacja po ustaleniu okoliczności zdarzenia).
6. Uczniom uczestniczącym w zdarzeniu (ofiara, sprawca, świadkowie) zapewnia się pomoc psychologiczno-pedagogiczną.
7. Z uczniami, którzy byli świadkami przemocy (jeśli wymaga tego sytuacja), nauczyciel omawia przebieg zdarzenia, ukierunkowując rozmowę na to, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, jak reagować na krzywdzenie i komu je zgłaszać, gdy dochodzi do takiego krzywdzenia. Jeśli problem dotyczy danej klasy, wychowawca/pedagog lub psycholog przeprowadzają dodatkowe zajęcia dotyczące przemocy i radzenia sobie z agresją oraz rozwiązywaniem konfliktów.
8. W przypadku, gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznaną osobą, to dyrektor, wychowawca lub pedagog po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego ucznia o możliwości zawiadomienia policji lub sam zawiadamia policję.

§3.

Zasady i procedury podejmowania w sytuacji podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej. Wdrożenie procedury „Niebieskie Karty”.

1. „Niebieskie Karty” zakłada nauczyciel/pedagog/psycholog/dyrektor, który stwierdza, że w rodzinie ucznia dochodzi do przemocy (decyzja o założeniu „Niebieskiej Karty” podejmowana w porozumieniu z zespołem interwencyjnym).
2. Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
3. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec niepełnoletniego ucznia czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
4. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec małoletniego, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem ucznia przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.
5. Działania z udziałem ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności pedagoga szkolnego lub psychologa.
6. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.
7. W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy niepełnoletniego ucznia, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie).
8. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego.

ORGANIZACJA PROCESU OCHRONY MAŁOLETNIICH

§ 1.

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania „Standardów ochrony małoletnich” oraz dokumentowanie tej czynności

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie pracowników do stosowania standardów jest dyrektor szkoły.
2. Przygotowanie pracowników polega na pogłębianiu wiedzy i umiejętności rozpoznawania krzywdzenia, objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem właściwych działań, a także wiedzy z zakresu odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia małoletnich.
3. Zakres szkoleń ustalany jest na podstawie wyników diagnozy potrzeb pracowników w tym zakresie.

§ 2.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń podejrzenia lub krzywdzenia

Osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w szkole są (do wyboru) pedagog szkolny/psycholog szkolny/dyrektor.

§ 3.

Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji

1. W Zespole Szkół w Połczynie-Zdroju prowadzony jest rejestr zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich stanowiący [Załącznik nr 5](#)
2. Rejestr zgłoszeń prowadzi koordynator standardów. Wszelka dokumentacja znajduje się w gabinecie koordynatora (notatki/protokoły, karty interwencji) związane z ujawnionymi lub zgłoszonymi incydentami lub zdarzeniami zagrażającymi dobru małoletniego.

§ 4.

Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
 - 1) Identyfikacja potrzeb: Pierwszym krokiem jest zrozumienie potrzeb małoletniego, które mogą obejmować wsparcie emocjonalne, medyczne, edukacyjne czy prawne.
 - 2) Zaangażowanie odpowiednich specjalistów: W zależności od potrzeb małoletniego, do stworzenia planu wsparcia mogą być zaangażowani różni specjaliści, tak jak psychologowie, pedagodzy, lekarze czy prawnicy.
 - 3) Zaangażowanie rodziców.
 - 4) Ustalenie celów wsparcia: Cele wsparcia powinny być jasno określone i skoncentrowane na pomocy małoletniemu w poradzeniu sobie z doświadczeniem krzywdzenia i powrocie do normalnego funkcjonowania.
 - 5) Określenie działań wsparcia: Działania wsparcia mogą obejmować indywidualne sesje terapeutyczne, grupy wsparcia, pomoc w nauce, pomoc prawna czy inne formy pomocy, dostosowane do potrzeb małoletniego.
 - 6) Monitorowanie i ocena: Plan wsparcia powinien być regularnie monitorowany i oceniany, aby upewnić się, że jest skuteczny i dostosowany do zmieniających się potrzeb małoletniego.
 - 7) Aktualizacja planu: Plan wsparcia powinien być elastyczny i gotowy do aktualizacji, gdy tylko zajdzie taka potrzeba.
2. W ustalaniu planu wsparcia uczestniczy uczeń, jego opiekunowie, wychowawca i zespół pomocy psychologiczno-pedagogicznej – każda z tych osób otrzymuje zadania do wykonania w określonym czasie – [Załącznik nr 4](#)
3. Działania koordynuje i monitoruje zespół interwencyjny (pedagog szkolny/psycholog), w podejmowaniu działań współpracuje z instytucjami pozaszkolnymi.
4. Plan wsparcia małoletniego funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi, a jego naczelną zasadą jest obserwacja ucznia, zapewnienie mu warunków do uzyskania wielospecjalistycznej pomocy, również pozaszkolnej, udzielanie wsparcia opiekunom i współpraca międzyinstytucjonalna.
5. Plan wsparcia małoletniego ustalany jest również w sytuacji, gdy inicjatorem działań interwencyjnych jest inna instytucja (procedura „Niebieskiej Karty”), a także w celu uzyskania pełnej informacji o krzywdzeniu małoletniego od organów ścigania lub sądu (współpraca z GOPS).

6. W przypadku realizacji procedury „Niebieskiej Karty” plan wsparcia małoletniego tożsamy jest z ustaleniami poczynionymi w grupie diagnostyczno-pomocowej.
7. W przypadku drobnych incydentów, gdy ryzyko powtarzalności sytuacji jest nieznaczące, dokonuje się stosownych wpisów w dokumentacji pedagoga szkolnego, psychologa, pedagoga specjalnego, wychowawcy, dyrektora lub innych nauczycieli związanych z daną sytuacją.
8. Plan wsparcia małoletniego nie kończy się wraz z końcem procedury prawnej.

§ 5.

Udostępnianie „Standardów ochrony małoletnich” pracownikom szkoły, osobom współpracującym ze szkołą, małoletnim i ich rodzicom/opiekunom prawnym

1. Dokument „Standardy ochrony małoletnich” jest dokumentem szkoły ogólnodostępnym dla pracowników szkoły, uczniów oraz ich opiekunów.
2. W szkole opracowane zostały dwie wersje dokumentu „Standardów ochrony małoletnich:
 - wersja „zupełna”, inaczej kompletna;
 - wersja „skrócona” – przeznaczona dla małoletnich.
3. Wersja „zupełna” jest dostępna w bibliotece, sekretariacie szkoły i w gabinecie pedagoga. Wgląd w wersję „zupełną” mają wszyscy pracownicy szkoły, rodzice, zewnętrzne podmioty uprawnione do kontroli. Dokument opublikowany jest również na stronie internetowej szkoły. „Standardy ochrony małoletnich” przesyłane są także rodzicom oraz uczniom za pomocą dziennika elektronicznego przez wychowawcę.
4. Wersja „skrócona” jest ogólnie dostępna na stronie <http://zspolczyn.edu.pl/>
5. Wersję „skróconą” umieszcza się na tablicy ogłoszeniowej na parterze szkoły.
6. Dokument omawiany jest na pierwszym zebraniu z opiekunami w danym roku szkolnym (chyba, że ulegnie zmianie, wówczas omawiany jest również na pierwszym zebrań odbywającym się po wprowadzeniu zmian).
7. Nauczyciel daje opiekunowi do podpisania oświadczenie, że zapoznał się ze Standardami. Oświadczenie stanowi [Załącznik nr 5](#)
8. Na początku każdego roku szkolnego wychowawcy klas zobowiązani są do przedstawienia uczniom standardów ochrony małoletnich w szkole, w taki sposób,

aby uczniowie mogli je zrozumieć niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej. Uczniowie potwierdzają pisemnie zapoznanie się ze Standardami - [Załącznik nr 6](#)

§ 6.

Zasady przeglądu i aktualizowania dokumentu „Standardy ochrony małoletnich”

1. Procedura aktualizowania Standardów odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Koordynatorem realizacji Standardów ochrony małoletnich jest pedagog szkolny.
3. Pedagog szkolny prowadzi rejestr interwencji oraz gromadzi wszelką dokumentację (notatki, protokoły, karty interwencji).
4. Do opracowania i wdrożenia Standardów ochrony małoletnich dyrektor powołuje zespół.
5. Zespół przeprowadza wśród pracowników szkoły (przynajmniej raz na 2 lata) ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów ochrony małoletnich. Wzór ankiety stanowi [Załącznik nr 8](#)
6. W ankiecie pracownicy szkoły mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów ochrony małoletnich.
7. Dokonując monitoringu Standardów, dyrektor szkoły może zobowiązać zespół do przeprowadzenia ankiety wśród uczniów, dotyczącej świadomości małoletnich na temat form pomocy realizowanych przez szkołę. Wzór ankiety stanowi [Załącznik nr 9](#)
8. Zespół dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników szkoły ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu.
9. Zespół w razie potrzeby opracowuje zmiany w obowiązujących Standardach i przekazuje je do zatwierdzenia dyrektorowi szkoły.
10. Dyrektor podaje do wiadomości nowe brzmienie dokumentu „Standardy ochrony małoletnich w Zespole Szkół w Połczynie-Zdroju”.

ZAPISY KOŃCOWE

Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

1. Załącznik nr 1 – Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się ze Standardami ochrony małoletnich
2. Załącznik nr 2 – Notatka służbowa
3. Załącznik nr 3 - Karta przebiegu interwencji
4. Załącznik nr 4 – Plan wsparcia ucznia
5. Załącznik nr 5 – Rejestr zdarzeń podejrzenia lub krzywdzenia małoletnich
6. Załącznik nr 6 – Oświadczenie rodzica/opiekuna prawnego o zapoznaniu się opiekuna o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich.
7. Załącznik nr 7 – Oświadczenie uczniów o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich.
8. Załącznik nr 8 – Ankieta monitorująca Standardy ochrony małoletnich przeprowadzana wśród pracowników szkoły.
9. Załącznik nr 9 – Ankieta monitorująca Standardy ochrony małoletnich przeprowadzana wśród uczniów szkoły.

Załącznik nr 1

.....
(miejsowość, data)

**OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI
OCHRONY MAŁOLETNICH W ZESPOLE SZKÓŁ W POŁCZYNIE-ZDROJU**

Oświadczam, że ja niżej podpisany/-a

.....
(imię i nazwisko)

zapoznałem/-am się ze „Standardami ochrony małoletnich” oraz zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
Czytelny podpis

Załącznik nr 2

.....
(miejsowość, data)

NOTATKA SŁUŻBOWA

Dotyczy ucznia
(imię i nazwisko, klasa)

W dniu otrzymałam (-em) następujące informacje/zauważyłam (-em) następujące objawy*, na podstawie których można podejrzewać krzywdzenie dziecka:

.....
.....
.....

Opis sytuacji/zdarzenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podjęte działania:

.....
.....
.....
.....

.....
czytelny podpis

*właściwe podkreślić

Załącznik nr 3

KARTA PRZEBIEGU INTERWENCJI

Imię i nazwisko ucznia, klasa		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia (imię, nazwisko, stanowisko)		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Opis podjętych działań		
Data	Działanie	
Spotkanie z rodzicami/opiekunami ucznia		
Data	Opis spotkania	
Forma podjętych działań (właściwe podkreślić)		
<ul style="list-style-type: none">▪ zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa▪ wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka/rodziny▪ powiadomienie policji▪ szkolna pomoc psychologiczno-pedagogiczna w formie:.....▪ inny rodzaj interwencji, jaki.....		
Dane dotyczące interwencji	Data	Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informacje o wynikach/działania szkoły/działania rodziców.		

PLAN WSPARCIA UCZNIĄ

Dotyczy ucznia

(imię i nazwisko, klasa)

Tytuł, z jakiego opracowany został plan wsparcia

.....

Data sporządzenia planu wsparcia

1. Diagnoza sytuacji ucznia po ujawnieniu krzywdzenia/rozpoznanie potrzeb edukacyjnych, rozwojowych i psychofizycznych

(np. opis sytuacji domowej, szkolnej ucznia (jego funkcjonowania w szkole, grupie rówieśniczej), charakterystyka doznanej krzywdy, analiza dostępnej dokumentacji, określenie czynników ryzyka doznanej krzywdy oraz czynników wsparcia ucznia)

.....
.....
.....
.....

2. Cel wsparcia ucznia

(np. zapewnienie specjalistycznego wsparcia dziecku/jego rodzinie, udzielanie systematycznej lub okresowej pomocy, np. psychologiczno-pedagogicznej, terapeutycznej, prawnej, wzmacnianie poczucia własnej wartości dziecka, wspieranie rodziców/opiekunów prawnych dziecka w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wdrożenie działań mających przywrócić równowagę emocjonalną dziecku/jego rodzinie.

Metody wsparcia: *np. bezpośrednia rozmowa z dzieckiem prowadzona przez wychowawcę, pedagoga, psychologa lub innego nauczyciela, warsztaty rozwojowe, zajęcia socjoterapeutyczne; zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, pomoc medyczna dziecka, pomoc prawna, socjalna, analiza.*

Formy wsparcia: *np. konsultacje indywidualne; praca indywidualna z dzieckiem, pomoc prawna, indywidualne zajęcia terapeutyczne, warsztaty rozwojowe, lekcje wychowawcze, zajęcia grupowe. Dokumentacji związanej z sytuacją dziecka; obserwacja dziecka.*

Współpraca z podmiotami zewnętrznymi np. poradnią psychologiczno-pedagogiczną

Zakres, wymiar godzin, okres wsparcia udzielonego uczniu: Zakres wsparcia wynika z indywidualnych potrzeb dziecka (rozwojowych, edukacyjnych oraz psychofizycznych), wymiar godzin i okres wsparcia uzależniony jest od doświadczanych przez dziecko skutków krzywd).

.....
.....
.....

3. Działania szkoły:

.....
.....
.....

4. Zaproponowane formy pomocy specjalistycznej poza szkołą, jeśli zaistniała taka konieczność:

.....
.....
.....

5. Działania rodziców/opiekunów

.....
.....
.....

Podpisy członków zespołu sporządzającego plan wsparcia:

.....
.....
.....

.....

6. Ocena funkcjonowania planu wsparcia

Data sporządzenia oceny:.....

.....
.....
.....

Podpisy osób sporządzających ocenę funkcjonowania planu wsparcia:

.....
.....
.....
.....

Załącznik nr 5

REJESTR ZDARZEŃ PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA MAŁOLETNICH

Rok szkolny

L .p.	Imię i nazwisko ucznia klasa	Data podjętej interwencji	Opis zdarzenia	Podjęte działania przez szkołę*	Powiadomione osoby, instytucje, organy zewnętrzne (data)	Uwagi
1.						
2.						
3.						
4.						

*

1. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
2. wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka/rodziny
3. wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”
4. powiadomienie Policji
5. szkolna pomoc psychologiczno – pedagogiczna w formie:.....
6. plan wsparcia ucznia
7. inny rodzaj interwencji, jaki.....

.....
podpis osoby sporządzającej rejestr

Załącznik nr 6

.....
(miejsowość, data)

**OŚWIADCZENIE RODZICA/OPIEKUNA PRAWNEGO O ZAPOZNANIU SIĘ
ZE STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH**

Ja,

oświadczam, że zapoznałam/em się ze „Standardami ochrony małoletnich” obowiązującymi
w Zespole Szkół w Połczynie-Zdroju.

.....
podpis rodzica/opiekuna prawnego

Załącznik nr 8

MONITORING STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH W SZKOLE ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW

1. Czy zna Pan/Pani dokument „Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem” obowiązujący w naszej szkole?
 - a) Tak
 - b) Nie
2. Proszę zaznaczyć miejsca, w których może się Pani/Pan zapoznać z procedurami lub odświeżyć ich znajomość:
 - a) sekretariat;
 - b) biblioteka szkolna;
 - c) gabinet pedagoga szkolnego;
 - d) strona internetowa szkoły
 - e) zapoznanie się z dokumentem przed objęciem stanowiska
 - f) inny (jaki?)
3. Czy możliwość zapoznania się ze Standardami jest wystarczająca?
 - a) Tak
 - b) Nie, dlaczego?
4. Czy stosuje Pan/Pani zasady tych Standardów w swojej pracy?
 - a) Tak
 - b) Nie
5. Czy był/a Pan/Pani świadkiem lub otrzymał/a informacje dotyczące podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich?
 - a) Tak
 - b) Nie
6. W przypadku zaznaczenia odpowiedzi twierdzącej, czy podjął/-eła Pan/Pani interwencję?:
 - a) Tak
 - b) Nie
7. Proszę zaznaczyć, czy interwencja była skuteczna:
 - a) Tak
 - b) Częściowo
 - c) Nie
8. Czy według Pana/Pani „Standardy ochron małoletnich” wdrożone w szkole sprawdzają się w praktyce?

- a) Tak
- b) Nie (proszę opisać dlaczego?

9. Jeśli Pan/Pani uważa, że należy wprowadzić zmiany w procedurach, proszę opisać na czym one miałyby polegać.

.....
.....
.....
.....

10. Inne spostrzeżenia, uwagi dotyczące Standardów

.....
.....

Załącznik nr 9

MONITORING STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH W SZKOLE ANKIETA DLA UCZNIÓW

1. Czy znasz „Standardy ochrony małoletnich ” obowiązujące w naszej szkole?
 - a) Tak
 - b) Nie
2. Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo można się zwrócić, aby uzyskać pomoc?
 - c) Tak
 - d) Nie
3. Czy byłeś/aś świadkiem, gdy stosowano agresję/przemoc wobec kogoś innego w szkole?
 - a) Tak, napisz jak zareagowałeś/aś?
.....
.....
 - b) Nie
4. Zaznacz, czy interwencja była skuteczna:
 - e) Tak
 - f) Częściowo
 - g) Nie
5. Czy w Twojej klasie istnieje problem przemocy lub agresji?
 - a) Tak
 - b) Nie
6. Czy według Ciebie „Standardy ochrony małoletnich” wdrożone w szkole sprawdzają się w praktyce?
 - a. Tak
 - b. Nie (proszę opisać dlaczego?)